

Plenum

Torsdag 15.11.2018 kl. 16.01—19.41

8. Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och ikraftsättande av det avtal om Finlands deltagande i en utbildningsinsats i Irak under ledning av Nordatlantiska fördragsorganisationen som genom skriftväxling ska upprättas mellan Finland och Nordatlantiska fördragsorganisationen

Regeringens proposition RP 209/2018 rd

Utskottets betänkande UtUB 11/2018 rd

Första behandlingen

Talmannen: Ärende 8 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger utrikesutskottets betänkande UtUB 11/2018 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslaget.

Debatt

18.59 Paavo Väyrynen kp: Arvoisa puhemies! Tässä salissa muutama viikko sitten sa-
nailtiin siitä, että tässä salissa on sote-elefantti, ja tällöin huomautin omalta puoleltani, että
tässä on vielä suurempikin elefantti eli euroelefantti. Nyt, kun katsoo tätä hallituksen esi-
tystä ja vähän laajemminkin Suomessa käytävää ulko- ja turvallisuuspoliittista keskus-
tusta, voi sanoa, että on myöskin Nato-elefantti tässä salissa ja koko Suomessa.

Tämä hallituksen esitys Suomen osallistumisesta kriisinhallinnan laajennukseen on si-
nänsä aika pieni. Ajattelin kyllä kuitenkin vastustaa tätä esitystä ennen muuta osoittaakse-
ni mieltä sitä vastaan, että meillä ei käydä kunnollista, kokonaisvaltaista keskustelua Suo-
men osallistumisesta sotilaalliseen kriisinhallintaan. Presidentti Koivisto eläkepäivillään
joskus varoitteli siitä, että Suomi on astumassa Kaarle XII:n tielle, kun liian suuri osa so-
tilaallisista voimavaroista käytetään kriisinhallintaan ulkomailla ja ulkomaiseen yhteistyö-
hön.

Tämä hallituksen esitys antaa nyt aiheen tarkastella tätä aihepiiriä vähän laajemminkin.
Meillä pitäisi kyetä vaikkapa seuraavien hallitusneuvottelujen yhteydessä käymään kes-
kustelu kriisinhallintaan osallistumisen periaatteista, mihin osallistutaan ja kuinka paljon.

Mutta on kaksi muuta tärkeää asiaa. Kun täällä eduskunnassa kyselytunnilla käsiteltiin
Suomen osallistumista Norjassa järjestettyyn suureen sotaharjoitukseen, edustaja Musta-
järvi sai esittää siitä kysymyksen. Minulla oli kysymys samasta aihepiiristä, mutta en saa-
nut tilaisuutta sitä esittää. Olisin kysynyt siinä puolustusministeriltä, kuinka hänen toimin-
tansa on sopusoinnussa tasavallan presidentin lausuntojen kanssa. Presidentti Niinistöhan
on todennut, että sotilaallinen liittoutumattomuus palvelee nykyoloissa parhaimmin Suo-
men turvallisuusetuja. Toisaalta hän on todennut, että Suomi menettäisi liittoutumattomuus-
teen liittyvän edun, jos Venäjä alkaisi pitää Suomea samankaltaisena turvallisuusuhkana

Punkt i protokollet PR 115/2018 rd

kuin sotilasliitto Natoa. Ja nythän meillä on järjestetty näitä harjoituksia, jotka juuri synnyttävät sitä kuvaa, että Suomi voi olla samanlainen uhka.

Toisaalta tähän liittyy myöskin kysymys isäntämaasopimuksesta. Myöskin Suomessa oli Naton sotilaallista toimintaa, ja siinä nojauduttiin tähän isäntämaasopimukseen. Suomen osaltahan tämän sopimuksen allekirjoitti aikanaan Puolustusvoimain komentaja saatuaan siihen valtuutuksen tasavallan presidentin johdolla kokoontuneesta hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittisesta valiokunnasta. Sopimusta ei käsitelty eduskunnassa. Ruotsissa hallitus vei sopimuksen valtiopäivien käsiteltäväksi, ja se astui siten voimaan vähän myöhemmin. Valtiopäivät asettivat sopimuksen soveltamiselle kaksi tärkeää reunaehto: Nato-joukkoja voi tulla maahan vain Ruotsin kutsusta, eikä sopimus anna Nato-maille oikeutta sijoittaa ydinaseita Ruotsin alueelle. Suomen osalta sopimuksen tulkinnasta on tietävästi esiintynyt epäselvyyksiä ennen muuta sen suhteen, voivatko Nato-joukot tulla maamme omasta aloitteestaan.

Isäntämaasopimuksen 10. kohdassa todetaan, että se on voimassa toistaiseksi, jollei osallistuja irtisano sitä ilmoittamalla asiasta kirjallisesti muille osallistujille kuusi kuukautta etukäteen. Ja sopimusta voidaan 11. kohdan perusteella muuttaa tai muuntaa kirjallisesti kaikkien osallistujien keskinäisellä suostumuksella. Minun mielestäni Suomen on syytä avata keskustelut isäntämaasopimuksen täsmentämiseksi siten, että mukaan otetaan ainakin Ruotsin valtiopäivien päättämät rajaukset. Samalla voitaisiin korjata sopimuksen solmimisen yhteydessä tehty ilmeinen menettelytapavirhe ja saattaa tämä muutettu tai muunnettu sopimus eduskunnan käsiteltäväksi. Eduskuntavaalien jälkeen käytävissä hallitusneuvotteluissa on syytä käydä perusteelliset keskustelut myös niistä periaatteista, joilla Suomi toteuttaa omia sotaharjoituksiaan ja osallistuu muiden maiden ja Naton toteuttamiin sotaharjoituksiin.

Olen tämän kannanottoni yrittänyt saada epätoivon vimmalla julkisuuteen, mutta yksikään media ei Suomessa ole halukas julkaisemaan tällaisia kannanottoja, vaan vain Nato-propagandaa kuulemme kaikkialla.

Arvoisa puhemies! Tulen siis kannattamaan vasemmistoliiton vastalauseita niillä perusteilla, jotka juuri esitin.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslaget i proposition RP 209/2018 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslaget avslutades.